

سبقت روستاییان در طلاق از شهرنشینان

یکی از رویاهای بیشتر شهرنشینان این است که روزی فارغ از همه دغدغه‌ها و شلوغی‌های شهر، خود را به روستایی خوش آب ...

سلامت نیوز: یکی از رویاهای بیشتر شهرنشینان این است که روزی فارغ از همه دغدغه‌ها و شلوغی‌های شهر، خود را به روستایی خوش آب و هوا برسانند و زندگی آرامی را در روستا آغاز کنند. حال آنکه در رویا، روستا مکانی به دور از مشکلات و گرفتاری هاست اما آمارها نشان می‌دهد این روزها روستاها نیز متأثر از آسیب‌های شهری، با افزایش روزافزون طلاق و کاهش ازدواج دست و پنجه نرم می‌کنند. طی ده سال گذشته به ازای هر 40 طلاق در شهر، یک طلاق نیز در روستا به وقوع می‌پیوست اما این نسبت در سال 83 به 30 به یک رسید.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه تهران امروز؛ در حالی که در سال‌های اخیر عواملی چون بیکاری، بسیاری از روستاییان را به شهرها کشانده و با مهاجرت نسل جوان، عملاً برخی از روستاهای کشور خالی از سکنه شده است اما مهاجرت بی‌رویه روستاییان به شهرها نیز نه تنها کاهش آمار مطلقه‌های روستایی را دربر نداشته بلکه بررسی آمارها در سال گذشته نشان می‌دهد که با ثبت هر 10 طلاق در شهرها، 9 طلاق نیز در روستاهای کشور ثبت شده است. اعداد و ارقامی که به گفته جامعه‌شناسان به آسانی نمی‌توان از کنار آن گذشت. چرا که روستاها گنجینه‌هایی هستند که لقب آخرین بازماندگان از آداب رسوم کهن سرزمینمان را به‌دنبال می‌کشند و همواره اذهان عمومی آنها را عاری از آسیب‌های اجتماعی تصور می‌کند.

آژیر قرمز طلاق در روستاهای مازندران، همدان و آذربایجان شرقی

چند روز پیش بود که رضا آزادی کناری مدیرکل دفتر امور روستایی استانداری مازندران از روند افزایشی آسیب‌های اجتماعی در روستاهای این استان ابراز نگرانی کرده و گفته بود: «آسیب‌های اجتماعی نظیر طلاق و اعتیاد و... به روستاها نیز ورود کرده و مدیران ارشد برای کاهش آسیب‌ها باید در این زمینه سیاست‌های صحیح اتخاذ کنند.» میزان وقوع طلاق در روستاهای همدان نیز دست کمی از مازندران ندارد. از هر 100 مورد ازدواج روستایی، نتیجه 4 مورد ازدواج، طلاق است و فروریختن سقف آشیانه مشترک. این در حالی است که میزان وقوع طلاق در روستاهای استان همدان بخصوص روستاهای نهاوند با افزایش همراه بوده و بررسی‌ها نشان می‌دهد که پای طلاق به روستاها به‌عنوان نماد سبک زندگی سنتی نیز رسیده است. در سال 90 از مجموع 435 مورد طلاق در شهرستان نهاوند 204 مورد طلاق مربوط به روستاها بوده است و در شش‌ماه نخست سال 91، با اینکه جمعیت شهری نهاوند بیش از جمعیت روستایی آن است، 110 مورد طلاق در شهر و 99 مورد طلاق در روستاها به ثبت رسیده است تا آنجا که به نظر می‌رسد وقوع پدیده طلاق روستایی در حال پیشی گرفتن از شهرهاست.

در مرداد ماه امسال نیز سعید برقی فرماندار بناب در آذربایجان شرقی در اقدامی مشابه روند طلاق در روستاهای بناب را نگران‌کننده خوانده و گفته است: «دلیل اصلی افزایش طلاق در روستاهای این شهرستان تاثیر منفی ماهواره‌های مبتذل و ته‌اجم فرهنگ غرب در روستاهاست.» به گفته او «ریشه این مسائل به ضعف فرهنگی جامعه مربوط می‌شود و متولیان فرهنگی باید آنقدر کار فرهنگی انجام دهند تا از متلاشی شدن کانون خانواده‌ها جلوگیری کنند.»

کاهش ازدواج روستایی‌ها، معضل دوم

اما این تنها افزایش طلاق نیست که در روستاهای کشور خودنمایی می‌کند. کاهش ازدواج نیز معضل دیگری است که این روزها در برابر جوانان روستایی قد علم کرده است. چندی پیش مدیرکل ثبت احوال استان اصفهان اعلام کرد که در سال‌های 89 و 90، در حالی که شهر اصفهان دارای افزایش 1/5 درصد افزایش بوده، در روستاهای این استان کاهش 9/6 درصدی در ازدواج رخ داده است. طلاق نیز در همین بازه زمانی رشدی 3/8 درصدی در شهر اصفهان داشته اما این میزان در روستاهای اصفهان به 5/8 درصد رسیده است. شاید به همین دلیل است که سازمان بهزیستی کشور به فکر ارائه طرح ایجاد روستای پاک در برخی

روستاهای کشور افتاده است. چرا که بر اساس ماده 194 قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه، دولت مکلف به انجام برنامه‌ها و سیاستگذاری‌هایی شده است تا بهبود وضعیت روستا و توسعه روستایی حاصل شود. اقداماتی که می‌توان افزایش آگاهی‌های عمومی در برابر جرایم و آسیب‌های اجتماعی را از آن جمله دانست.

ماهواره عاملی برای افزایش طلاق در روستاها

منوچهر ثابتی جامعه‌شناس و استاد دانشگاه در این باره به تهران امروز می‌گوید: «در یک نگاه کلی بر ساختار جامعه می‌توان گفت که همزمان با برنامه‌های توسعه و نوسازی در سطح کشور، که هدف آن بیشتر بهبود جامعه است، ناخودآگاه آسیب‌های اجتماعی هم رشد پیدامی‌کنند چرا که جامعه دچار تمایز ساختاری می‌شود.» به گفته او «این تمایز ساختاری توانمندی افراد و سرمایه‌های اجتماعی را در پی دارد.» این استاد دانشگاه ادامه می‌دهد: «در جریان صنعتی شدن و مدرنیسیم، در روستاها کیفیت تحصیلات و درآمد ارتقا یافته و تغییر می‌کند. همچنین الگوی فعالیت اقتصادی و مشاغل نیز دستخوش تغییر می‌شود. از طرف دیگر زنان هم به عنوان بخشی از جامعه توانمندی‌هایی را کسب کرده و با ارتقا دادن جایگاه خود استقلال کسب می‌کنند و از آن زندگی سنتی و معیشت وابسته فاصله می‌گیرند. بنابراین در ذات برنامه‌های توسعه‌ای و نظام تقسیم کار اجتماعی، گسست بین زنان و مردان وجود دارد که می‌تواند آسیب‌های اجتماعی از جمله طلاق را سبب شود.» ثابتی ادامه می‌دهد: «از طرف دیگر قدرت رسانه‌ها را نیز نمی‌توانیم نادیده بگیریم. عناصر فرهنگی نیز در این زمینه نقش دارند و نباید جنبه‌های آسیب‌زای ماهواره را نادیده گرفت. این امر در تمامی مناطق وجود دارد و شامل روستاها هم می‌شود. این روزها ارتباطات مردم روستا از ارتباطات گرم رویاروی و چهره‌به‌چهره به ارتباط سرد از طریق وسیله ارتباط جمعی مثل ماهواره‌ها مبدل شده که تماشای آن تغییر نگرش‌ها، هنجارها و ارزش‌ها را به دنبال داشته است.»

چشم و همچشمی در روستاها بیشتر است

طیبه پورزمان، پژوهشگر و کارشناس ارشد خانواده نیز در گفت‌وگو با تهران امروز مشکلاتی از قبیل «بیکاری، اختلاف سن و تفاوت سطح تحصیلات، اعتیاد و عدم تمکین» را از جمله دلایل مطرح در طلاق روستایی می‌داند. او می‌گوید: «متأسفانه با وجود همه طرح‌ها و برنامه‌هایی که دولت‌ها روی کاغذ دارند ازدواج و طلاق در کشور متولی ندارد. اما موضوع ازدواج و طلاق روستایی علاوه بر مشکلاتی که در همین مقوله در شهر وجود دارد دچار بی‌توجهی بیشتری است.» او به مهاجرت روستاییان اشاره کرده و ادامه می‌دهد: «همه این آمارها در صورتی اعلام شده که هر روز روستاییان بیشتری به شهرها مهاجرت می‌کنند و جمعیت روستاها کمتر می‌شود همین امر حساسیت موضوع را بیشتر می‌کند چون در جمعیت کمتر، طلاق بیشتری واقع شده است.» او گذشته از عوامل یاد شده، به موضوع چشم و همچشمی در روستاها اشاره می‌کند: «چشم و همچشمی در شهرها هم وجود دارد اما در روستاها چون جمعیت کمتر است و همه افراد همدیگر را می‌شناسند و از خانه و زندگی یکدیگر خبر دارند پدیده چشم و همچشمی را بیشتر شاهدیم. این امر در غفلت مسئولان و در خلاء فرهنگسازی برای ایمن ماندن از آن در میان روستاییان رواج یافته است.»

جلوی ضرر از هر کجا گرفته شود منفعت است و به نظر می‌رسد ثبت یک طلاق در روستاهای کشور به ازای هر 10 طلاق در شهرها؛ زنگ خطر طلاق در روستاهای کشور را به صدا در آورده است. زنگ خطری که اگر مسئولان به آن توجه نکنند، شاید کاهش شدید جمعیت روستایی کشور و افزایش آسیب‌های اجتماعی در این مناطق را در پی داشته باشد.